

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora
Institutionen för svenska språket

1SV180 Svenska för ämneslärare I, 60 högskolepoäng
Swedish for Secondary School Teachers I, 60 credits

Huvudområde

Litteraturvetenskap
Svenska språket

Ämnesgrupp

Svenska/nordiska språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2023-01-17.
Reviderad 2024-08-27. Revidering av kurslitteratur

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2024.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Mål

Gemensamma förväntade studieresultat

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- urskilja och redogöra för grundläggande drag i lärarprofessionen i förhållande till ämnet och ämnets didaktik,
- identifiera och formulera ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för.

Delkurs 1. Lärarens retorik i tal och skrift, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- urskilja och analysera grundläggande retoriska drag i muntliga och skriftliga texter med särskild hänsyn tagen till mottagaranpassning och kontext,
- diskutera och problematisera olika samtalstyper i undervisningssituationen,
- använda retoriska modeller för egen muntlig och skriftlig produktion,
- hålla muntliga framföranden i syfte att praktiskt öva för lärarprofessionen och använda digitala verktyg och medier för kommunikation i den processen.

Delkurs 2. Grammatik för ämneslärare, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för grunderna i svensk grammatik och fonetik,
- omsätta kunskaper om grammatiska beskrivningar av språkets byggnad, struktur och funktion i praktiskt arbete med analyser och textproduktion,
- anlägga ämnesdidaktiska och metodiska perspektiv på grammatikens användningsområden i skolan utifrån rådande styrdokument.

Delkurs 3. Språkbruk och samhälle, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för och tillämpa grundläggande språksociologiska teorier och begrepp,
- beskriva relationen mellan språkbruk, samhälle, skola och individ,
- beskriva villkoren för språklig variation och förändring i Sverige,
- redogöra för svenskämnets historiska bakgrund,
- diskutera och ge exempel på hur svenskundervisningen i grund- och gymnasieskolan påverkas av olika språksociologiska faktorer som klass, kön och etnicitet,
- resonera om didaktiska observationer om teori och praktik från genomförda fältstudier.

Delkurs 4. Språklig förändring, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redovisa grundläggande kunskaper om det svenska språkets historiska utveckling,
- beskriva skillnader mellan olika språkhistoriska perioder med fokus på ljudsystem, ordbildning, ordförråd, ortografi och syntax,
- identifiera och diskutera släktskapsdrag med de nordiska grannspråken ur ett kontrastivt perspektiv,
- på ämnesdidaktisk grund problematisera undervisning i språkhistoria: innehåll, tillämpning och inplacering i skolsystemet utifrån rådande styrdokument.

Delkurs 5. Introduktion för litteraturlärare, 5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- analysera och diskutera litterära texter ur olika genrer,
- problematisera begreppet genre och presentera grundläggande genre teori,
- problematisera och diskutera begreppet kanon samt dess betydelser historiskt och idag,
- redogöra för litteraturens funktioner och villkor vid olika tider,
- diskutera frågor om vad läsning innebär, vilken sorts kunskap litteraturläsning kan generera och hur man som svensklärare idag kan motivera elever att läsa litteratur,

- redogöra för skillnader mellan att undervisa om, i och genom litteratur utifrån rådande styrdokument.

Delkurs 6. Litteraturvetenskapliga grundbegrepp och litteraturanals, 10 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- analysera och diskutera samtida litterära texter,
- praktisera och redogöra för grundläggande ämnesrelaterad teori och terminologi,
- presentera, analysera och diskutera litterära problem i samtidslitteraturen utifrån klass, genus och etnicitetsperspektiv,
- diskutera och problematisera frågor om litterär kompetens, anpassning och progression i skolans litteraturundervisning, baserade på styrdokument och litteraturredaktisk teori och forskning,
- utvärdera olika digitala verktyg för litteraturläsning och hur de påverkar och utvecklar litteraturundervisning.

Delkurs 7. Litteraturhistoria, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- analysera och diskutera äldre litterära texter,
- redogöra för litteraturens historia i samspel med olika samhällskontexter,
- presentera, analysera och diskutera litterära problem,
- redogöra för relevanta delar av ämnesteorier, terminologi och metod,
- tillämpa litteraturredaktisk teori och forskning,
- diskutera frågor om varför och hur äldre litterära texter görs angelägna för olika elevgrupper i ungdomsskolan.

Innehåll

Övergripande innehåll

Kursen lägger grunden till ett vetenskapligt förhållningssätt och utgör en introduktion till lärarprofessionen i ämnet. Didaktisk teori som behandlas under kursen kopplas ihop med skolans verksamhet genom fältstudiedagar. På motsvarande sätt illustrerar problemställningar uppkomna genom fältstudiedagarna centrala moment i den didaktiska teorin och metodik som behandlas. Kursen behandlar centrala kunskapsområden inom svenskämnet: språk och litteratur.

Delkurs 1. Lärarens retorik i tal och skrift, 7,5 hp

Delkursen stärker studentens muntliga och skriftliga förmåga och utvecklar kunskaper om de norm- och genrekrav som råder i olika tal- och skrivsituationer i och utanför skolan. Den egna skrivfärdigheten tränas för att ge fördjupad språklig säkerhet och för att förbereda för undervisning av elever i grund- och gymnasieskolan. Kursen utgår från den klassiska retoriken och inriktas på läraren som retoriker och skribent.

Ämnesdidaktiskt grundade metoder för analys av ungdomars samtalsspråk och klassrumssamtal behandlas. Delkursen behandlar textupbyggnad och språklig utformning med särskilt fokus på grundläggande vetenskapligt tänkande och skrivande.

Delkurs 2. Grammatik för ämneslärare, 7,5 hp

Delkursens syfte är att studenterna ska vidareutveckla kunskaper om grammatiska beskrivningar av språkets byggnad, struktur och funktion och omsätta dem i praktiskt arbete med analyser och textproduktion. Kursen fokuserar metodiska frågor och grammatikdidaktik i grund- och gymnasieskolan.

Delkurs 3. Språkbruk och samhälle, 7,5 hp

Delkursen tydliggör svensklärarens uppdrag i det moderna samhället och aktualiserar

grundläggande språksociologiska begrepp som kan användas för att förstå svenskämnets roll i ett mångkulturellt samhälle. Individens språkbruk i förhållande till kön, etnicitet, ålder, geografisk hemvist och sociokulturell bakgrund är i fokus med särskild uppmärksamhet på digitaliseringens inverkan på språk och språkbruk. Kursen behandlar svenskämnets framväxt och de konkurrerande ämnesuppfattningar som gjort sig gällande i debatten. Svenska språkets ställning i en alltmer internationell värld, minoritetsspråken i Sverige och grannspråksdidaktik belyses. Kursen ger en orientering om språkvård, språkpolitik, språkbruk, språknormer och deras inbördes relationer. I kursen ingår fältstudier.

Delkurs 4. Språklig förändring, 7,5 hp

Delkursen syftar till att ge fördjupade kunskaper om svenska språkets utveckling från forntid till nutid, med särskilt fokus på didaktiska frågor om studier av språkhistoria i skolan. Syftet är att de studerande ska utveckla en förmåga att använda texter från olika tider i sin kommande yrkesverksamhet. I kursen ingår studier av dialekter, ort- och personnamnshistoria samt studier av grannspråken ur ett språkhistoriskt och kontrastivt perspektiv.

Delkurs 5. Introduktion för litteraturlärare, 5 hp

Delkursen är en introduktion till svenskläraryrket litteraturvetenskapliga del, där olika idéer om hur litteratur definierats och dess funktioner och villkor, historiskt och i vår samtid, fokuseras. Vidare ger den en grundläggande genre-teoretisk orientering som främst problematiseras utifrån läsning av ett urval skönlitterära texter med genremässig bredd. Utrymme ges också åt teoretiska perspektiv på vad som händer i mötet mellan text och läsare.

Utifrån litteraturredidaktisk teori och forskning diskuteras litteraturens plats i dagens skola. Viktiga frågeställningar är vad man lär sig av att läsa litteratur och hur man motiverar barn och unga till att bli litteraturläsare. Dessa frågor är även ämnade att stimulera reflektion om den svensklärarstuderandes eget förhållande till litteratur och läsning. Stor vikt läggs också vid att synliggöra möjligheter och skillnader mellan att undervisa om, i och genom litteratur, hur en traditionell litteraturkanon har sett ut i den svenska skolan och hur kanonbegreppet diskuteras idag.

Delkurs 6. Litteraturvetenskapliga grundbegrepp och litteraturanlys, 10 hp

Delkursens syfte är att ge den studerande en grundläggande orientering i, och färdighet att använda, litteraturvetenskapliga termer och begrepp. Analysverktygen, som är nödvändiga för förståelsen av skönlitterära texters uppbyggnad och för utveckling av den studerandes kritiska förhållningssätt, appliceras på i huvudsak västerländsk episk och lyrisk barn-, ungdoms- och vuxenlitteratur från 2000-talet, men ger även utblickar i den icke-europeiska samtidslitteraturen. Den lästa litteraturen behandlas ur såväl klass-, genus- som etnicitetsperspektiv.

I delkursen problematiseras ämnesdidaktiska frågor ur ett kritiskt perspektiv om vilken kunskap begreppsapparaten tillför, hur den kan anpassas för olika elevgruppers behov och hur progressionen i begreppsanvändningen synliggörs och säkerställs genom svenskundervisningen från grundskolans senare år och genom gymnasieutbildningen.

Delkurs 7. Litteraturhistoria, 15 hp

I delkursen studeras äldre litteratur utifrån estetiska, genremässiga, idéhistoriska och sociala aspekter. Särskild tonvikt läggs vid västerländsk och svensk litteratur. Såväl de litteraturhistoriska sammanhangen som enskilda texters egenskaper belyses. Frågor om hur genus, klass och etnicitet gestaltats i litteraturen genom historien diskuteras kontinuerligt genom delkursen.

Genomgående uppmärksammas didaktiska frågor dels om litteraturläsningens betydelse för elever idag, dels om urval och texternas olika användbarhet för olika elevgrupper som blir aktuella då texterna ska användas i undervisningen.

Undervisningsformer

Undervisningen kan ges campusförlagd såväl som distansbaserad med föreläsningar, gruppdiskussioner samt obligatoriska seminarieövningar. När kursen ges som distanskurs används särskilda för distributionsformen lämpliga undervisningsformer.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs minst 45 hp delkurser med betyget Väl godkänd. Examinationer sker genom skriftliga och muntliga prov och genom deltagande i seminarier.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:
1SV170 (60 hp), 1SVÄ02 (30 hp) samt 1SVÄ04 (30 hp) vid Linnéuniversitetet.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Gemensam litteratur för delkurs 1–4

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska. Ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 129 s. ISBN: 978-91-44-05936-5.

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna. 2015. *Akademiskt läsande och skrivande*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. 202 s. ISBN: 978-91-44-09254-.

Skolverket. Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011. Tillgänglig på <https://www.skolverket.se/>

Svedner, Per Olov. 2010. *Svenskämnet & svenskundervisningen: delarna och helheten; en didaktisk-metodisk beskrivning och handledning*. Uppsala: Kunskapsföretaget. ISBN: 91-89040-75-9.

Svenska skrivregler. Senaste utgåvan. Stockholm: Liber. 216 s. ISBN: 978-91-47-11149-7.

Delkurs 1. Lärarens retorik i tal och skrift 7,5 hp

Dysthe, Olga, Hertzberg, Frøydis & Hoel Løkenstgard, Torlaug. 2011. *Skriva för att lära: skrivande i högre utbildning*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur. 223 s. ISBN: 978-91-44-06916-6. Urval.

Lindstedt, Inger (2015). *Talarens hantverk: att göra framgångsrika presentationer*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. 220 s. ISBN: 9789144096667.

Lindstedt, Inger. Senaste utgåvan. *Textens hantverk: om retorik och skrivande*. Lund: Studentlitteratur. 146 s. ISBN: 91-44-02286-7.

Didaktisk litteratur

Almström Persson, Gunilla, Blomström, Vendela, Vogel, Anna & Wirdenäs, Karolina. 2016. *Språk i samspel: retorik för pedagoger*. Stockholm: Aglaktuq. 138 s. ISBN: 978-91-639-2088-2.

Palmér, Anne. 2010. *Muntligt i klassrummet om tal samtal och bedömning*. Lund: Studentlitteratur. 191 s. ISBN: 978-91-405470-4.

Material som tillhandahålles av institutionen. Ca 200 s.

Delkurs 2. Grammatik för ämneslärare 7,5 hp

Byrman, Gunilla. u.å. *Fonetikhäftet*. Tillhandahålles av institutionen.

Josefsson, Gunlög. 2010. *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare*. Lund: Studentlitteratur. 150 s. ISBN: 978-91-44-05204-5.

Josefsson, Gunlög. 2009. *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare. Övningar med facit och kommentarer*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. 205 s. ISBN: 978-91-44-05205-2.

Didaktisk litteratur

Josefsson, Gunlög och Lundin, Katarina. 2018. *Nycklar till grammatik*. Lund: Studentlitteratur. 158 s. ISBN: 9789144117591.

Josephson, Olle, Melin, Lars & Oliv, Tomas. 1990. Elevtext. *Analyser av skoluppsatser från åk 1 till åk 9*. Lund: Studentlitteratur. 186 s. Urval. ISBN: 91-44-30261-4.

Myhill, Debra, Jones, Susan & Linen, Helen mfl. 2015. 'Playing with Language – Grammar as a Resource för Writers'. I: *Svenska – ett inkluderande ämne*. Svenskläraryrskriften 2015. Ewa Bergh Nestlog & Nils Larsson (red). Stockholm: Svenskläraryrskriften. ISBN: 978-91-27-44585-7.

Material som tillhandahålles av institutionen. Ca 150 s.

Delkurs 3. Språkbruk och samhälle 7,5 hp

Bellander, Theres. 2008. "hallo babe..tack såå mkt för ditt mess!": Om ungdomars skrivande inom olika kommunikativa verksamhetstyper". I: *Ungdomskulturer – äger eller suger?: möjliga möten inom svenskämnet*. Svenskläraryrskriften 2008. Madeleine Ellvin & Lena Holmbom (red.). Stockholm: Svenskläraryrskriften. 13 sidor. ISBN: 978-91-27-41515-7.

Cummins, Jim. 2017. *Flerspråkiga elever: effektiv undervisning i en utmanande tid*. Stockholm: Natur & Kultur. (urval, 58 sidor). ISBN: 9789127818750.

Dahl, Karin. 1999. Från färdighetsträning till språkutveckling. I: Thavenius, Jan (red): *Svenskämnets historia*. Lund: Studentlitteratur. 55 sidor. ISBN: 9144009550.

Kärnebro, Katarina. 2013. *Plugga stenhårt eller vara rolig? Normer om språk, kön och skolarbete i identitetsskapande språkpraktiker på fordonsprogrammet*. Avhandling, Institutionen för språkstudier, Umeå universitet. (urval, 70 sidor)

Melin, Lars. 2007. *Vett och etikett i språket*. Nordstedt akademiska förlag. 235 s. (urval). ISBN 978-91-7227-520-1. (Finns till försäljning på repro, Linnéuniversitetet, Växjö)

Milles, Karin. 2008. *Jämställt språk: en handbok i att skriva och tala jämställt*. Stockholm: Norstedts. 121 sidor. ISBN: 9789188423030.

Sundgren, Eva (red.) 2013. *Sociolingvistik*. (andra upplagan). Stockholm: Liber. 377 sidor. ISBN: 9789147106097.

Didaktisk litteratur

Ask, Sofia (red.). 2005. *Perspektiv på didaktik: svenskämnet i fokus*. Stockholm: Svenskläraryrskommittén. ISBN: 91-27-63395-0. Urval 20 s.

Palmér, Anne. 2010. *Muntligt i klassrummet om tal samtal och bedömning*. Lund: Studentlitteratur. 191 s. ISBN: 978-91-405470-4.

Material som tillhandahålles av institutionen. Ca 150 s.

Delkurs 4. Språklig förändring, 7,5 hp

Pettersson, Gertrud. 2005. *Svenska språket under sjuhundra år: en historia om svenskan och dess utforskande*. Lund: Studentlitteratur. 290 s. ISBN: 91-44-03911-5.

Sletten, Iben Stampe (red.). 2005. *Nordens språk med rötter och fötter*. Köpenhamn: Nordiska ministerrådet. Finns tillgänglig i kursens lärplattform.

Teleman, Ulf. 2003. *Tradis och funkis. Svensk språkvård och svensk språkpolitik efter 1800*. Stockholm: Norstedts ordbok. ISBN: 9789144095509. Kap. 4–9.

Didaktisk litteratur

Madsen, Lis (red.). 2006. *Nabosprogsdidaktik*. København: Dansklærerforeningen. ISBN: 87-7996-224-6. Urval 30 s. Tillhandahålls av institutionen.

Pettersson, Jonatan. 2014. Den språkhistoriska kunskapens värden. I: *Variation och förändring. Studier i svensk språkhistoria* 12. Maria Bylin, Cecilia Falk & Tomas Riad (red.). Stockholm Studies in Scandinavian Philology. New Series 60. Stockholm: Stockholms universitet. ISBN 9789187235856. 13 s.

Material som tillhandahålles av institutionen. Ca 150 s.

Delkurs 5. Introduktion för litteraturlärare, 5 hp

Facklitteratur

Bergsten, Staffan & Elleström, Lars. 2004. *Litteraturhistoriens grundbegrepp*. Lund: Studentlitteratur. Kap. 1–5, 8 (78 s.) ISBN: 9144042558.

Eagleton, Terry. 2008. "Introduction. What is literature?". I: *Literary Theory. An Introduction*. Cambridge, Mass.: Blackwell (16 s.) ISBN: 0816612382.

Furhammar, Sten. 1997. *Varför läser du?* Carlssons Bokförlag. s. 137–146 (9 s.). Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9144042558.

Lagercrantz, Olof. 2011. *Om konsten att läsa och skriva*. Stockholm: Wahlström & Widstrand (90 s.) ISBN: 9146148000.

Didaktisk facklitteratur

Brink, Lars. 2006. "Konsensus om kanon kanonbild och ämnesuppfattning hos 75 litteraturlärare". I: *Kanon och tradition*. Red. Lars Brink m. fl. Högskolan i Gävle (30 s.) ISBN: 919748931X.

Molloy, Gunilla. 2017. *Svenskämnets roll. Om didaktik, demokrati och critical literacy*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 978-9144076249.

Petersson, Margareta. 2009. "Jag kan inte komma på nåt jag läste på gymnasiet, det måste ju betyda något eller hur?" – om blivande svensklärare som läsare". I: *Läsa börman...? Den skönlitterära texten i skola och lärarutbildning*. Red. Lena Kåreland. Stockholm: Liber. (21 s.) ISBN: 9789147093953.

Årheim, Annette. 2009. "Perspektiv på värdet av skönlitterära erfarenheter". I: *Läsa börman...? Den skönlitterära texten i skola och lärarutbildning*. Red. Lena Kåreland. Stockholm: Liber. (21 s.). ISBN: 9789147093953.

Öhman, Anders. 2015. *Litteraturredidaktik, fiktioner och intriger*. Malmö: Gleerups. s. 67–86, 147–166 (38 s.). ISBN: 9789140688286.

Skönlitteratur

Collins, Suzanne. 2008. *Hungerspelen*.

Gunnlaug Ormstungas saga

Hassen Khemiri, Jonas. 2003. *Ett öga rött*

Moberg, Vilhelm. 1927. *Raskens. En soldathistoria*

Nesser, Håkan. 2000. "Om någonting händer". I: *Färdlektyr*

Dessutom tillkommer ca 100 s. som tillhandahålls av institutionen via lärplattformen, samt aktuella styrdokument för gymnasieskolan, se www.skolverket.se.

Delkurs 6. Litteraturvetenskapliga grundbegrepp och litteraturanals, 10 hp Facklitteratur

Arping, Åsa & Nordenstam, Anna. 2010. *Genusvetenskapliga litteraturanalyser*. Lund: Studentlitteratur (ca 200 s.). ISBN: 9789144060262.

Bergsten, Staffan & Elleström, Lars. 2004. *Litteraturhistoriens grundbegrepp*. Lund: Studentlitteratur (urval utifrån vad som lästs i delkurs 4). ISBN: 9144042558.

Eakin, Paul John. 1999. *How Our Lives Become Stories*. Ithaca: Cornell University Press. (urval ca 50 s.). ISBN: 0801436591.

Ekholm, Christer. 2019. *Epikanals: en kort introduktion*. Gleerups. (70 s.) ISBN: 9789151102252.

Elleström, Lars. 1999. *Lyrikanals. En introduktion*. Lund: Studentlitteratur (164 s.). ISBN: 9789144008059.

Franzén, Carin & Möller, Håkan (red.). 2021. *Natur & Kulturs litteraturhistoria*. Natur & Kultur. ISBN: 9789127149403.

Heith, Anne. 2006. *Texter – medier – kontexter*. Lund: Studentlitteratur. Kap. 7. (54 s.). ISBN: 9144045158.

Nilsson Skåve, Åsa. 2015. "När det slutar och börjar om igen": Ekokritiska perspektiv på Stefan Castas ungdomsdystopier". I: *Barnboken* vol. 38. s. 1–13. (tillgänglig på nätet)

Didaktisk facklitteratur

Appleyard, Joseph A. 1994. *Becoming a reader: the experience of fiction from childhood to adulthood*. Cambridge: Cambridge University Press. (urval ca 30 s.). ISBN: 052146756X.

Bergenmar, Jenny. 2015. "Litteraturexperiment: Digitala humaniora som undervisningspraktik". I: *Litteratur och läsning. Litteraturredaktikens nya möjligheter*. Red. Maria Jönsson och Anders Öhman. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144103198.

Chambers, Aidan. 1998. *Böcker inom oss – om boksamtal*. Stockholm: Norstedts. (171 s.). ISBN: 9129645425.

Martinsson, Bengt-Göran. 2015. "Läspanikens anatomi – barns och ungdomars läsning och mediebruk i ett historiskt perspektiv". I: *Svensk forskning om läsning och läsupervisning*. Red. Michael Tengberg & Christina Olin-Scheller. Malmö: Gleerups. (10 s.). ISBN: 9789140688446.

Nordberg, Olle. 2015. "Endast avkoppling från uppkoppling? Svenska tonåringars attityder till fiktionlitteratur". I: *Litteraturen på undantag? Unga vuxnas fiktionläsning i dagens Sverige*. Red. Torsten Pettersson m.fl. Göteborg: Makadam förlag. ISBN: 9789170611797.

Nilson, Maria & Ehriander, Helene (red.) 2013. *Chick lit. Brokiga läsningar och didaktiska utmaningar*. Stockholm: Liber. (ca 50 s., urval). ISBN: 9789147105533.

Pettersson, Torsten. 2015. "Att lära sig något av det som inte är sant – 72 gymnasisters inställning till fiktionellt och dokumentärt berättande". I: *Svensk forskning om läsning och läsupervisning*. Red. Michael Tengberg & Christina Olin-Scheller. Malmö: Gleerups. (14 s.). ISBN: 9789140688446.

Torell, Örjan m. fl. 2002. *Hur gör man en litteraturläsare? Om skolans litteraturundervisning i Sverige, Ryssland och Finland*. Institutionen för humaniora, Mitthögskolan. s. 79; 74–100. (29 s.). ISBN: 9179104355.

Skönlitteratur

Casta, Stefan. 2010. *Den gröna cirkeln*

Davidsson, Cecilia. 2023. *Leva lite till*

Fielding, Helen. 1996. *Bridget Jones dagbok*

Kallifatides, Theodor. 2007. *Mödrar och söner*

Karlfeldt, Erik Axel. "Svarte Rudolf"

Laestadius, Ann-Helén. 2022. *Stöld*

Lessing, Doris. 1969. "Ingen trolldom till salu". I *Ingen trolldom till salu*

Linderborg, Åsa. 2007. *Mig äger ingen*

Lundberg, Kristian. 2009. *Yarden*

Nabokov, Vladimir. 1955. *Lolita*

Niemi, Mikael. 2000. *Populärmusik från Vittula*

Stridsberg, Sara. 2010. *Darling river: Doloresvariationer*
Taube, Evert. "Dansen på Sunnanö"
Vreeswijk, Cornelis. "Balladen om Fredrik Åkare och den söta fröken Cecilia Lind"
Winterson, Jeanette. (2004). 2005. *Fyrväktaren*. Övers. Anna Troberg

Dessutom tillkommer ca 100 s. som tillhandahålls av institutionen via lärplattformen, samt aktuella styrdokument för gymnasieskolan, se Skolverkets webbplats.

Delkurs 7. Litteraturhistoria, 15 hp

Antologier

Breitholtz, Lennart (red.). 1961 och senare. *Litteraturens klassiker* (LK), Norstedts. (ca 200 s.).

Clæsson, Dick, Fyhr, Lars och Hansson, Gunnar D. 2007. *Texter från Sapfo till Strindberg* (TT). Lund: Studentlitteratur. (ca 90 s.) ISBN: 914403248X.

Facklitteratur

Ambjörnson, Ronny. 2001. "Frankenstein och hans monster". I: *Mansmyter*. Stockholm: Ordfront förlag. (21 s.) ISBN: 9173247391.

Auerbach, Erich. 1999 eller senare. "Odysseus ärr". I: *Mimesis*. Bonnier pocket. (21 s.) ISBN: 9100570753.

Franzén, Carin & Möller, Håkan (red.). 2021. *Natur & Kulturs litteraturhistoria*. Natur & Kultur. (168 s.) ISBN 9789127149403.

Halin, Anette. 2015. "Att skriva process". I: *Skrivande om skrivande*. Lund: Studentlitteratur. s. 195–212. (17 s.) ISBN: 9789144106151.

Helin, Jenny. 2015. "Att skriva det levande". I: *Skrivande om skrivande*. Lund: Studentlitteratur. s. 177–194. (13 s.) ISBN: 9789144106151.

Nordlund, Anna. 2008. *Litteraturvetenskaplig analys genom hundra åt; åtta sätt att läsa Gösta Berlings saga*. Stockholm: Liber. (ca 40 s., urval). ISBN: 9789147084531.

Olsson, Bernt & Algulin, Ingemar. 2009 eller senare. *Litteraturens historia i Sverige*. Stockholm: Norstedt (i urval).

Olsson, Bernt och Algulin, Ingemar. Senaste upplagan. *Litteraturens historia i världen*. Lund: Studentlitteratur (i urval).

Watt, Ian. 1969. "Individualism and the Novel". I: *Twentieth Century Interpretation of Robinson Crusoe*. Englewood Cliffs N.J: Prentice Hall. (15 s.).

Westin, Boel. 2008. "'Ej verklighet men mer än verklighet...'. Drömtexter i barnlitteraturen". I: *Barnlitteraturanalyser*. Red. Andersson, Maria & Druker, Elina. Lund: Studentlitteratur. (9 s.) ISBN: 9789144040288.

Didaktisk facklitteratur

Holmberg, Per och Wiridenäs, Karolina. 2010. "Skrivpedagogik i praktiken. Textkedjor, textsamtal och texttypologier i tre svensklärares klassrum". I: *Språk & stil* NF 20. s. 105–131. (26 s.) Tillgänglig på lärplattformen.

Kylhammar, Martin. 2004. "Om det fortfarande behovet av samverkan mellan idéhistoria, litteraturvetenskap och historia"; "Falsarier och försanthållna felaktigheter.

En självbiografisk metodlära”. I: *Den tidlöse modernisten*. Stockholm: Carlssons bokförlag. (87 s.). ISBN: 9172035986.

Molloy, Gunilla. 2011. *Selma Lagerlöf i mångfaldens klassrum*. Lund: Studentlitteratur. Kap. 1, 5–7. (92 s.) ISBN: 978-91-44-05937-2.

Rabinowitz, Peter J. & Smith, Michael W. 1997. *Authorizing Readers: Resistance and Respect in the Teaching of Literature*. Teachers College Press. Kap 1–3. (70 s.) ISBN: 0-8077-3690-2.

Schüllerqvist, Bengt. 2006. ”Kanon och historiemedvetande – två centrala ämnesdidaktiska begrepp”. I: *Kanon och tradition*. red. Brink, Lars m.fl. Högskolan i Gävle. (19 s.). ISBN: 919748931X.

Sigrell, Anders. 2003. ”Progymnasmata och modern skrivretorik”. I *Progymnasmata Retorikens bortglömda text- och tankeform*. Rhetor förlag. s. 313–329 (s. 13 s.) ISBN: 9197407887.

Skönlitteratur

Antiken

Ur Bibeln: Första Mosebok (kap 19), Höga Visan, Evangelium enligt Johannes
Euripides. *Medea* (LK)
Homeros. *Iliaden* och *Odysséen* (urvalet i LK)
Sappho. ”Gudarnas like...” (LK)
Sofokles. *Kung Oidipus* (LK)

Medeltiden

Birgitta. *Revelationes* (SL1)
Dante. *Divina Commedia* (urvalet i LK)
Grevinnan av Dia, ”I stor vända har jag varit”
”Herr Olof och älvorna”
Tristan och Isolde (TT)
Villon, François. ”De hängdas ballad”; ”Balladen om tjocka Margot”
von der Vogelweide, Walther. ”Under linden”

Från renässans till upplysning

Bellman, Carl Michael. *Fredmans Epistlar* nr 9, 23, 30, 79, 80, 81, 82
Boccaccio, Giovanni. *Decamerone*. ”Andra dagen. Femte berättelsen”
de Cervantes, Miguel. *Don Quijote*. kap. 1–22
Defoe, Daniel. *Robinson Crusoe*. kap. 15
Kellgren, Johan Henric. ”Ljusets fiender”; ”Den nya skapelsen”
Lenngren, Anna Maria. ”Några ord till min k. dotter”; ”Pojkarne”
Molière. *Tartuffe*
Shakespeare, William. *Hamlet*
Stiernhielm, Georg. *Hercules*
Voltaire. *Candide*

Förromantik och romantik

von Goethe, Johann Wolfgang. *Den unge Werthers lidanden*. ”Ein gleiches”;
”Erlkönig”
Keats, John. ”Ode on a Grecian Urn”
Poe, Edgar Allan. ”Huset Ushers undergång”
Shelley, Mary. *Frankenstein*
Stagnelius, Erik Johan. ”Flyttfåglarne”; ”Endymion”; ”Necken”; ”Till förruttnelsen”
Tegnér, Esaias. ”Det eviga”; ”Flyttfågeln”; ”Mjeltsjukan”

Wordsworth, William. "I Wandered Lonely as a Cloud"

Från realismen till sekelskiftet

Balzac, Honoré de. *Pappa Goriot*. Kap 1

Baudelaire, Charles. "Spleen"; "Une charogne"

Benedictsson, Victoria. "Ur mörkret"

Beskow, Elsa. *Olles skidfärd*

Conrad, Joseph. *Mörkrets hjärta*

Dostojevskij, Fjodor. *Brott och straff*

Flaubert, Gustave. *Madame Bovary*

Fröding, Gustaf. "Den gamla goda tiden"; "Ett bergatroll"

Lagerlöf, Selma. *Gösta Berlings saga*

Lagerlöf, Selma. *Kejsaren av Portugalien*

Lagerlöf, Selma. *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige*(urval)

Montgomery, Lucy Maud. *Anne på Grönkulla*

Runeberg, Johan Ludvig. "Den enda stunden"

Strindberg, August. "Ett halvt ark papper"; *Fröken Julie*; *Röda rummet* kap. 15, 16

Söderberg, Hjalmar. "Pälsen"

Twain, Mark. *Huckleberry Finn*

Tiden 1910–1950

Achmatova, Anna. "Epilog"

Boye, Karin. "Min hud är full av fjärilar"

Camus, Albert. *Främlingen*

Dagerman, Stig. "Nattens lekar"

Ekelund, Vilhelm. "Då voro bokarna ljusa"

Ekelöf, Gunnar. "En värld är varje människa"; "Eufori"

Eliot, T.S. "Det öde landet"

Faulkner, William. "En ros åt Emily"

Ferlin, Nils. "En valsmelodi"

Hemingway, Ernest. "Hämnarna"

Johnson, Eyvind. *Nu var det 1914*

Joyce, James. *Odysseus* kap. 15; 18

Kafka, Franz. *Processen*

Lagerkvist, Pär. "Ångest"; "Far och jag"

Majakovskij, Vladimir. "50.000.000"

Martinson, Moa. *Kvinnor och äppelträd*

Martinson, Harry. "På Kongo"

Proust, Marcel. *Ur På spaning efter den tid som flytt*

Remarque, Erich Maria. *På västfronten intet nytt*

Södergran, Edith. "Dagen svalnar"; "Landet som icke är"

Dessutom tillkommer ca 200 sidor som tillhandahålls av institutionen via lärplattformen samt aktuella styrdokument för gymnasieskolan, se Skolverkets webbplats.